

Sygn. akt III SO 4/10

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Bogusław Cudowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Kwaśniewski

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa G. Zakładu Elektroenergetycznego S.A.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o zatwierdzenie taryfy
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 listopada 2010 r.,
skargi powoda o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej
postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2006 r., sygn. akt III BO
1/06,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Pismem z 18 marca 2010 r. powód – G. Zakład Energetyczny S.A. w G. wniósł do Sądu Najwyższego skargę o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z 13 kwietnia 2006 r., III BO 1/06.

Postanowieniem z 13 kwietnia 2006 r. Sąd Najwyższy odrzucił skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Najwyższego z 26 lutego 2004 r., III SK 5/04, z uwagi na jej niedopuszczalność. W uzasadnieniu tego postanowienia podkreślono, z powołaniem się na uchwałę Sądu Najwyższego z 26 października 2005 r., III BZP 1/05, OSNC 2006/5/78, że skarga o stwierdzenie

niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 424¹ k.p.c.) nie przysługuje od orzeczeń, które stały się prawomocne przed 1 września 2004 r. Takie stanowisko wynikało przede wszystkim z interpretacji art. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162, poz. 1692).

W skardze o wznowienie postępowania z 18 marca 2010 r. powód wskazał, że Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 8 grudnia 2009 r., SK 34/08, OTK-A 2009/11/165 stwierdził, iż art. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162, poz. 1692) w zakresie, w jakim wyłącza skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia sądu wyrządzającego szkodę, które stało się prawomocne po dniu wejścia w życie Konstytucji RP, jest niezgodny z art. 77 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W opinii powoda wskazany wyrok TK stanowi podstawę do wznowienia, o której mowa w art. 401¹ k.p.c. w związku z art. 399 § 2 k.p.c. Powód wniósł również o uchylenie postanowienia Sądu Najwyższego z 13 kwietnia 2006 r., III BO 1/06, w całości oraz o zasądzenie od pozwanego – Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki – na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga powoda o wznowienie postępowania dotyczyła prawomocnego postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2006 r., III BO 1/06, w przedmiocie odrzucenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2004 r., w sprawie III SK 5/04.

Sąd Najwyższy odrzucił skargę na bezprawność ze względu na jej niedopuszczalność, gdyż dotyczyła wyroku, który uprawomocnił się przed datą 1 września 2004 roku. Sąd Najwyższy uznał, że zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2005 r., III BZP 1/05 skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 424¹ k.p.c.) przysługuje od orzeczeń, które stały się prawomocne od 1 września 2004 roku. Podstawą tego poglądu był przepis art. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. nowelizującej kodeks

cywilny (Dz. U. Nr 162, poz. 1692), który wszedł w życie 1 września 2004 r. i stanowił, że do zdarzeń prawnych powstałych przed jej wejściem w życie stosuje się przepisy dotychczasowe.

Skarżący oparł podstawę skargi o wznowienie postępowania na wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 grudnia 2009 r., SK 34/08 (OTK-A 2009, nr 11, poz. 165). W wyroku tym stwierdzono, że art. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162, poz. 1692) w zakresie w jakim wyłącza skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia sądu wyrządzającego szkodę, które stało się prawomocne po dniu wejścia w życie Konstytucji RP, jest niezgodny z art. 77 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia istoty sprawy ma to, że powołany wyżej wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie spowodował utraty mocy obowiązującej art. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r., gdyż stwierdza jedynie niezgodność przepisu z Konstytucją RP „w zakresie, w jakim wyłącza skargę...”. Ten rodzaj orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego ma charakter interpretacyjny (zob. J. Trzcіński: Orzeczenia interpretacyjne Trybunału Konstytucyjnego: PiP 2002, z. 1).

Problem dopuszczalności wznowienia postępowania na podstawie art. 401¹ k.p.c. w oparciu o orzeczenie interpretacyjne Trybunału Konstytucyjnego został rozstrzygnięty w uchwale Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2009 r., III PZP 2/09 (OSNC 2010, nr 7-8, poz. 97). Uznano w niej, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego stwierdzające w sentencji niezgodność z Konstytucją określonej wykładni aktu normatywnego, które nie powoduje utraty mocy obowiązującej przepisu, nie stanowi podstawy do wznowienia postępowania przewidzianej w art. 401¹ k.p.c. Sąd Najwyższy nadał powyższej uchwale moc zasady prawnej.

Zasada prawna wiąże Sąd Najwyższy nie tylko w sprawie, w której została podjęta, ale również we wszystkich innych sprawach. Odstąpienie od zasady prawnej jest możliwe jedynie poprzez ponowne przekazanie tego zagadnienia składowi Izby. Przekazanie to musi być jednak uzasadnione wystąpieniem nowych,

nieznanych dotąd i przez to nierozważonych argumentów (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2005 r., II KK 55/04, LEX nr 151690).

Skład orzekający w niniejszej sprawie argumentów uzasadniających przekazanie zagadnienia prawnego pełnemu składowi Izby nie znalazł. Ponadto należy w tym miejscu wskazać, że zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 155, poz. 1037) przepis art. 417¹ § 2 k.c. w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą ma zastosowanie do orzeczeń, które uprawomocniły się od dnia 17 października 1997 r. Istotne jest również, że zgodnie z ust. 2 art. 4 tej ustawy roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej wydaniem prawomocnego orzeczenia nie rozpoczynają biegu przed dniem wejścia w życie ustawy, a zgodnie z ust. 3 art. 4 od orzeczeń, które uprawomocniły się w okresie od dnia 17 października 1997 r. do dnia 1 września 2004 r., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia może być wniesiona w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie tej ustawy.

Skarżący nie wykazał, jaki związek z niniejszą sprawą miałyby mieć poglądy Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 15 czerwca 2004 r., III SZP 2/04 (OSNP 2005, nr 9, poz. 132), która nie dotyczyła rozstrzyganego problemu dopuszczalności wznowienia postępowania, w oparciu o przepis art. 401¹ k.p.c.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy postanowił, jak w sentencji.